

Kodeks Etyki Naukowej w Instytucie Biotechnologii Stosowanej i Nauk Podstawowych

Uchwała nr 1 Rady Instytutu z dnia 13.01.2017 r. .

w sprawie wprowadzenia Kodeksu Etyki Naukowej w Instytucie Biotechnologii Stosowanej i Nauk Podstawowych.

§ 1.

Do podstawowych aspektów dobrej praktyki naukowej pracownika Instytutu Biotechnologii Stosowanej i Nauk Podstawowych należy:

1. Przestrzeganie podstawowych zasad pracy naukowej jak: zachowanie profesjonalnych standardów, sceptycyzm wobec własnych rezultatów; uczciwe uznawanie należnego udziału współpracowników, konkurentów i poprzedników; oraz rzetelne ocenianie innych.
2. Właściwe kierownictwo i współpraca w zespołach naukowych: stworzenie klimatu dla dobrej praktyki naukowej jest powinnością kierownictwa instytucji, oraz samodzielnej kadry naukowej. Odpowiedzialności te powinny być wyraźnie określone. Należy wprowadzić zasadę odpowiedzialności instytucji i jej właściwych organów za rzetelność informacji podawanych we wnioskach o finansowanie. Procedury wewnętrzne powinny przewidywać szczegółowe procedury postępowania w przypadku powstania podejrzeń o naruszenie zasad dobrej praktyki naukowej.
3. Szczególne uwzględnianie potrzeb młodych badaczy: szczególnie ważnym elementem systemu jest edukacja i formowanie młodych pracowników naukowych. Instytucje powinny zadbać o określenie w wewnętrznych przepisach odpowiedzialności mistrzów w kształceniu młodych naukowców i dbać o ich przestrzeganie. Szczególną uwagę należy zwrócić na odpowiedzialność promotorów prac doktorskich, magisterskich i licencjackich. W zespole naukowym każdy musi mieć swojego starszego doświadczeniem partnera, odpowiedzialnego za jego rozwój naukowy.
4. Zabezpieczanie i przechowywanie wyników badań: wyniki badań powinny opierać się na weryfikowalnych świadectwach. Skrupulatne dokumentowanie wyników stanowi podstawowy obowiązek każdego pracownika naukowego, a kierownictwo jednostki badawczej i pracownicy są odpowiedzialni za utrzymywanie i przechowywanie zadowalających zapisów pierwotnych wyników badań i innej dokumentacji ich pracy. Dane mają zostać zapisane w trwałej i odpowiednio opisanej postaci. Rekomenduje się, by zagregowane dane były przechowywane przez wydział czy jednostkę badawczą, w której zostały wytworzone, przez odpowiednio długi okres czasu (tj. 5 lat) i były dostępne dla ewentualnego audytu dokonywanego przez jednostkę finansującą badania. Jako dane rozumie się tu wyniki pierwotne, na których zostały lub zostaną oparte publikacje, a w niektórych przypadkach również próbki czy materiały. Brak takich danych, w przypadkach postępowania w sprawie zarzutu nierzetelności naukowej powinien być traktowane jako okoliczność obciążająca.
5. Przestrzeganie zasad autorstwa publikacji naukowych zgodnie z International Committee of Medical Journal Editors. Autorem lub współautorem publikacji naukowej jest osoba, która spełnia 4 warunki:
 1. brała znaczący udział w planowaniu badań lub uzyskiwaniu, analizie lub interpretacji wyników,
 2. pisała roboczą wersję danego artykułu lub wprowadzała ważne poprawki merytoryczne,

3. zatwierdziła ostateczną wersję artykułu,
4. przyjmuje odpowiedzialność za wszystkie aspekty pracy, zapewniając, że kwestie związane ze starannością i integralnością każdej części pracy zostały odpowiednio zbadane i wyjaśnione.

Minimalnym kryterium współautorstwa stanowi udział w stworzeniu koncepcji badań, ich przeprowadzeniu, interpretacji lub przygotowania publikacji w obszarze specjalności współautora, co najmniej w takiej części, która wystarcza do tego aby podjął on za nią publiczną odpowiedzialność. Gdy występuje więcej niż jeden autor publikacji, jeden z nich (za zgodą pozostałych) formalnie akceptuje odpowiedzialność za całość publikacji. **Współautorstwa honorowe są niedopuszczalne**. Nie stanowią tytułu do współautorstwa tak skądinąd ważne dla pracy naukowej działania jak pozyskiwanie funduszy, dostarczenie materiałów, wykształcenie współautorów w stosowaniu metod, zbieranie i zestawianie danych, czy kierowanie instytucją, w której badania są prowadzone. Współudział w publikacji innych osób niż współautorzy musi być odpowiednio zaznaczony (zwyczajowo w podziękowaniach).

6. Unikanie konfliktu interesów: konflikt interesów może powstać gdy kierownik zespołu badawczego, lub ktoś mu bliski może odnieść korzyści materialne w wyniku prowadzonych badań lub z prowadzenia projektu, lub gdy istnieją sprzeczności zobowiązań. Szczególny przykład konfliktu interesów pojawia się gdy:
 1. kierownik zespołu lub jego żona/mąż, albo potomek posiada udziały w firmie, która będzie korzystać z wyników badań, lub która wytwarza produkt oceniany lub wykorzystywany w badaniach;
 2. gdy jednostka zainteresowana wynikami badań przekazuje badaczowi korzyści, materiały lub usługi inne niż badania (np. opłaty kosztów podróży i akomodacji, kosztów udziałów w konferencjach, honoraria etc.);
 3. gdy występuje niemożność spełnienia warunków kontraktu badawczego z trzecią stroną, który zawiera odpowiednie zastrzeżenia odnośnie konfliktu interesów, względnie poufności. Gdy pojawiają się okoliczności wskazujące na możliwość powstania konfliktu interesów, naukowcy mają obowiązek przedstawienia sprawy kierownictwu instytucji dla rozstrzygnięcia.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania przez Dyrektora Instytutu.

dr hab. prof. UR Maciej Wnuk

Dyrektor

Pozawydziałowego Zamiejscowego Instytutu Biotechnologii Stosowanej i Nauk Podstawowych

*Zmodyfikowane zasady opublikowane przez Zespół ds. Etyki w Nauce przy Przewodniczącym KBN, 16 listopada 2000